

Міністерство освіти і науки України

Національний технічний університет

«Дніпровська політехніка»

Навчально – науковий інститут економіки

Фінансово-економічний факультет

Кафедра обліку і аудиту

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

кваліфікаційної роботи ступеню **бакалавра**
(бакалавра, магістра)

студента Захарова Іллі Максимовича

(ПІБ)

академічної групи 071-17-1

(шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(код і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»

(офіційна назва)

на тему: «Облік і аудит грошових коштів (на прикладі ТОВ «Дорудо
Трейд»)»

(назва за наказом ректора)

	Прізвище, ініціали	Оцінка	Підпис
Керівник роботи	Пашкевич М.С.		
Рецензент			
Нормоконтроль	Пашкевич М.С.		

Дніпро

2021

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри

обліку та аудитуПашкевич М.С.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

«__» _____ року

ЗАВДАННЯ

на кваліфікаційну роботу

ступеню роботи ступеню **бакалавра**

(бакалавра, магістра)

Студенту Захарову І.М. академічної групи 071-17-1

(прізвище та ініціали)

(шифр)

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

(код і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою «Облік і аудит»

(офіційна назва)

на тему:

«Облік і аудит грошових коштів (на прикладі ТОВ «Дорадо Трейд»)»затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від _____
№ _____

Розділ	Зміст	Термін
1	ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТОВ «ДОРАДО ТРЕЙД» В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	20.04.21 – 05.05.21
2	ОБЛІК ГРОШОВИХ КОШТІВ	06.05.21- 22.05.21
3	АУДИТ ГРОШОВИХ КОШТІВ	23.05.21- 06.06.21

Завдання видано

(підпис керівника)

Пашкевич М.С.

(прізвище, ініціали)

Дата видачі 20.04.2021 р.Дата подання до екзаменаційної комісії 07.06.2021 р.

Прийнято до виконання

(підпис)

Захарову І.М.

(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка: 49с., 10 рис., 11 табл., 1 додаток, 17 джерел.

ГОТІВКА, РАХУНКИ БАНКУ, КАСА, КАСОВІ ДОКУМЕНТИ,
ВИПISKA БАНКУ, ОБЛІКОВІ РЕГІСТРИ

Предмет дослідження – операції підприємства ТОВ «Дорадо Трейд» з грошовими коштами.

Об'єкт розроблення – процедури бухгалтерського обліку з грошовими коштами та розрахунками на ТОВ «Дорадо Трейд».

Метою роботи є більш детальне вивчення природи готівкових грошових розрахунків підприємства, здійснення аналізу нормативної бази, яка регламентує питання грошових коштів, дослідити питання аудиту грошових коштів та запропонувати підприємству пропозиції щодо удосконалення обліку та аудиту грошових коштів.

Встановлена економічна сутність грошових коштів, як об'єкту обліку і аудиту. Визначені основи побудови обліку і аудиту операцій з грошовими коштами. Продемонстровано організацію документального оформлення готівкових та безготівкових розрахунків на базовому підприємстві. Наведено методику організації обліку касових операцій. Наведено загальну методику проведення аудиту операцій з грошовими коштами.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці рекомендацій, що спрямовані на вдосконалення чинної методики бухгалтерського обліку та аудиту операцій з грошовими коштами на підприємстві, які сприятиме підвищенню ефективності прийняття управлінських рішень. Надані пропозиції з удосконалення обліку та аудиту операцій з грошовими коштами можуть знайти своє практичне застосування на ТОВ «Дорадо Трейд».

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1 ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТОВ «ДОРАДО ТРЕЙД» В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ	7
1.1 Загальна характеристика підприємства ТОВ «Дорадо Трейд»	7
1.2 Фінансовий аналіз діяльності підприємства	9
1.3 Гроші: сутність, історія та функції	14
Висновки до розділу 1	17
РОЗДІЛ 2 ОБЛІК ГРОШОВИХ КОШТІВ	19
2.1 Облік готівкових операцій на ТОВ «Дорадо Трейд»	19
2.2. Облік без готівкових операцій на ТОВ «Дорадо Трейд»	24
2.3 Облік інших коштів	26
Висновки до розділу 2	31
РОЗДІЛ 3 АУДИТ ГРОШОВИХ КОШТІВ	33
3.1 Складання звіту про рух грошових коштів	33
3.2 Організація проведення аудиту грошових коштів	38
Висновки до розділу 3	43
ВИСНОВКИ	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	47
ДОДАТКИ	49

ВСТУП

Характер інформації та новий метод розуміння природи валюти через наукову перспективу вимагають перегляду процедур бухгалтерського обліку та контролю готівкових та розрахункових операцій. Кожна компанія щодня проводить велику кількість розрахункових операцій зі своїми контрагентами, бюджетом, працівниками та власниками. Оскільки національні стандарти бухгалтерського обліку зосереджуються на положеннях Міжнародних стандартів фінансової звітності, нестабільність законодавства та розвиток міжнародних ринків, бухгалтерського обліку, зазнали найбільших змін у розрахунках підприємств. Отже, там, де існують суперечливі проблеми та суперечності в обліку та розрахунках, потрібні більш детальні дослідження та загальні методи вирішення цих проблем.

При аналізі поглядів на сутність грошових коштів і розрахунків було виявлено, що питання їх обліку і контролю досліджувалися багатьма науковцями. Зокрема, Радченко М.А. [2], Корягін М.В., Ліва В.Р. [2] досліджували особливості відображення електронних грошей в обліку, Яцик Т.В. [3], Стовпова А.С. [4] вивчали методика фінансового обліку криптовалюти як особливого виду електронних грошей, Семенець А.П. [5] досліджувала організацію та методика бухгалтерський обліку та контролю електронних грошей.

Удосконалення бухгалтерського обліку, застосування ефективнішої методики аудиту грошових коштів і розрахунків залишається одним з найактуальніших питань, оскільки результати цих процесів є основою для ефективної діяльності господарюючого суб'єкта і його постійного розвитку.

Метою дипломної роботи є більш детальне вивчення природи готівкових грошових розрахунків підприємства, здійснення аналізу нормативної бази, яка регламентує питання грошових коштів, дослідити питання аудиту грошових коштів та запропонувати підприємству пропозиції щодо удосконалення обліку та аудиту грошових коштів.

Для досягнення цієї мети вирішуються, зокрема, такі задачі:

- розглянуто сутність грошей, їх функції та механізм впливу на економічні процеси;
- вивчено правове регулювання бухгалтерського обліку в Україні;
- проаналізовано нинішній стан досліджуваного підприємства ТОВ «Дорадо Трейд»;
- наведено основні вимоги щодо організації готівкових розрахунків на підприємствах України;
- наведено схему та описано етапи проведення аудиту грошових коштів;
- приділено увагу питанню порушення законодавства з готівкового обігу та, відповідно, відповідальності за такі порушення.

Об'єктом дослідження є процедури бухгалтерського обліку з грошовими коштами та розрахунками на ТОВ «Дорадо Трейд».

Предметом дослідження є операції підприємства ТОВ «Дорадо Трейд» з грошовими коштами.

Для вивчення предмету дослідження в роботі застосовуються різні методи та прийоми аналізу: математико-статистичні, методи економічної статистики, методи фінансового аналізу, прийоми групування, порівняння.

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробці рекомендацій, що спрямовані на вдосконалення чинної методики бухгалтерського обліку та аудиту грошових коштів, які сприятиме підвищенню ефективності прийняття управлінських рішень. Надані пропозиції з удосконалення обліку та аудиту операцій з грошовими коштами можуть знайти своє практичне застосування на ТОВ «Дорадо Трейд».

РОЗДІЛ 1

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТОВ «ДОРАДО ТРЕЙД» В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГОСПОДАРЮВАННЯ

1.1 Загальна характеристика підприємства ТОВ «Дорадо Трейд»

Організаційно-правова форма підприємства «Дорадо Трейд» - товариство з обмеженою відповідальністю. Воно створене з метою одержання прибутку, та здійснює свою діяльність на підставі Цивільного кодексу України [6], Господарського кодексу України [7], Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» [8] та інших законодавчих актів України, а також Статуту Товариства, який є його єдиним установчим документом.

Підприємство зареєстроване виконавчим комітетом Дніпропетровської міської ради 28 грудня 2004 р. Його засновником є фізична особа. Для здійснення своєї діяльності підприємство має повний обсяг правоздатності, передбачений законодавством України. Майно підприємства становлять основні фонди та оборотні кошти, а також інші цінності, вартість яких відображається в самостійному балансі підприємства. На момент державної реєстрації підприємства статутний капітал внесено у розмірі 23 700 грн., що складає 100%, тобто сформовано в повному обсязі.

Основні відомості про підприємство наведені у Таблиці 1.1:

Таблиця 1.1

Основні відомості про підприємство ТОВ «Дорадо Трейд»

Повна назва	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ДОРАДО ТРЕЙД»
-------------	--

Адреса	Україна, 49000, Дніпропетровська обл., місто Дніпро, ВУЛИЦЯ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО, будинок 10, офіс 315
Директор	Гіріч Сергій Юрійович
Код ЄДРПОУ	33338120
Основний вид діяльності	46.72 Оптова торгівля металами та металевими рудами

Виробничих потужностей підприємство не має. Складських приміщень не орендує. Підприємство знаходить постачальників продукції та покупців і одночасно виконує операцію купівлі-продажу, але за умови, якщо поставка товару зі складу постачальника до складу покупця проводитиметься силами постачальника або покупця, так як власного транспорту підприємство також не має. Середньооблікова кількість робітників у 2020 році складає 14 чоловік.

ТОВ «Дорадо Трейд» має самостійний баланс, розрахунковий рахунок в установі банку, печатку та бланки зі своєю назвою. Чистий прибуток підприємства, який утворюється у відповідності з встановленим порядком після оплати видатків і інших обов'язкових платежів передбачених законодавством, залишається в розпорядженні засновника. За рішенням засновника частина прибутку може бути направлена на збільшення статутного капіталу.

Власник підприємства самостійно визначає структуру управління, встановлює штати і здійснює свої права по управлінню підприємством безпосередньо. На протязі всього існування ТОВ «Дорадо Трейд» управління підприємством здійснює генеральний директор, який і є засновником підприємства. В силу своєї компетенції генеральний директор без довіреностей діє від імені підприємства, представляє його інтереси на

підприємствах, установах і організаціях на Україні, а також вчиняє необхідні дії для господарсько-фінансової роботи підприємства.

Ведення бухгалтерського обліку на підприємстві доручене бухгалтерії на чолі з генеральним директором, так як посада головного бухгалтера штатним розкладом не передбачена. Структура бухгалтерії представлена на Рис. 1.1.

Рис. 1.1. Структура бухгалтерії ТОВ «Дорадо Трейд»

Бухгалтерський і податковий облік на підприємстві ТОВ «Дорадо Трейд» ведеться згідно із чинним законодавством України.

1.2 Фінансовий аналіз діяльності підприємства

Важливу роль у роботі компаній в українській економіці відіграє фінансовий аналіз. У традиційному розумінні суть фінансового аналізу полягає в оцінці та прогнозуванні фінансового стану підприємства на основі фінансової звітності та методів бухгалтерського обліку. Фінансовий аналіз - це процес вивчення основних результатів фінансового стану та фінансової діяльності корпорації. Метою є виявлення резервів для збільшення його ринкової вартості та забезпечення ефективного розвитку. Це метод накопичення, трансформації та використання фінансової інформації.

На основі фінансової звітності проведемо розрахунок основних показників оцінки фінансового стану ТОВ «Дорадо Трейд» за 2019-2020 рр. (Табл.1.2).

Таблиця 1.2

Розрахунок основних показників оцінки фінансового стану підприємства за 2019-2020 рр.

Показник	Розрахунок		Відхилення	
	2019 рік	2020 рік	Абсолютне +/-	Відносне, %
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,016	1,034	0,018	1,77
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,016	1,034	0,018	1,77
Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможності)	0,027	0,026	-0,001	-3,7
Частка оборотних засобів в активах	0,985	0,984	-0,001	-0,1
Коефіцієнт автономії (незалежності)	0,029	0,048	0,019	65,52
Коефіцієнт фінансової залежності	33,428	20,766	-12,662	-37,88
Коефіцієнт маневреності власних коштів	32,96	20,435	-12,525	-38
Коефіцієнт маневреності робочого капіталу	0,531	0,669	0,138	25,99
Коефіцієнт концентрації власного капіталу	0,029	0,048	0,019	65,52
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,971	0,952	-0,019	-1,96
Рентабельність продажів	0,01	0,01	0	0
Рентабельність активів	0,012	0,01	-0,002	-16,67
Рентабельність власного капіталу	0,588	0,268	-0,32	-54,42
Рентабельність продукції	1,026	1,025	-0,001	-0,1

Фондовіддача	97,273	71,595	-25,678	-26,4
Фондомісткість	0,785	0,938	0,153	19,49
Коефіцієнт оборотності оборотних засобів	1,29	1,082	-0,208	-16,12
Тривалість обороту оборотних засобів	283	337	54	19,08
Коефіцієнт оборотності засобів у розрахунках	1,331	1,112	-0,219	-16,45
Тривалість обороту засобів у розрахунках	274	328	54	19,71
Коефіцієнт оборотності майна	1,274	1,066	-0,208	-16,33
Тривалість обороту майна	286	342	56	19,58
Коефіцієнт завантаженості майна	0,785	0,938	0,153	19,49

Розглянемо значення деяких показників оцінки фінансового стану ТОВ «Дорадо Трейд». Вони можуть бути розраховані як коефіцієнти і тоді представлені у вигляді дроби, або у вигляді показників і тоді представлені у вигляді відсотків.

Ліквідність характеризує здатність підприємства швидко перетворити активи на гроші. Показники ліквідності дають змогу описати та проаналізувати спроможність підприємства відповідати за своїми поточними зобов'язаннями. На практиці використовують три коефіцієнти ліквідності. Коефіцієнт загальної ліквідності характеризує достатність оборотних засобів для покриття своїх боргів. Згідно з міжнародною практикою, значення коефіцієнта загальної ліквідності повинні знаходитися в межах від 1 до 2 (іноді до 3). Нижня границя обумовлена тим, що оборотних коштів повинно бути щонайменше досить для погашення короткострокових зобов'язань, інакше компанія виявиться під загрозою банкрутства. Цей показник для нашого підприємства є в межах норми і становить від 1,016 до 1,034. Його

значення зростає в динаміці, а це є позитивною тенденцією. Коефіцієнт швидкої ліквідності характеризує прогностичні платіжні можливості підприємства при умові своєчасного проведення розрахунків з дебіторами. Цей коефіцієнт повинен дорівнювати або бути більшим 1 [9]. В нашому випадку він має таке саме значення, як і показник загальної ліквідності, а тому відповідає нормативному значенню. Коефіцієнт абсолютної ліквідності дає змогу визначити, яку частину короткострокової заборгованості підприємство може негайно погасити. Його значення повинно бути не меншим від 0,2-0,25. Проте на нашому підприємстві цей коефіцієнт становить 0,027 (у 2019 р.) та 0,026 (у 20210 р.), що значно менше від норми.

Одним з найважливіших показників, що характеризують фінансову стійкість підприємства, є показник питомої ваги загальної суми власного капіталу в підсумку активу балансу, тобто відношення загальної суми власного капіталу до майна підприємства. В практиці цей відносний показник отримав назву коефіцієнт автономії. По ньому дивляться, наскільки підприємство незалежно від позикового капіталу. Його нормативне значення більше за 0,5, але для нашого підприємства він складає від 0,029 до 0,048. Це хоч і значно менше від норми, проте показник порівняно з 2019 роком зріс на 65,52 %, а це свідчить про збільшення фінансової незалежності підприємства, зниження ризику фінансових ускладнень у майбутньому, збільшує гарантії погашення підприємством своїх зобов'язань. Коефіцієнт фінансової залежності – показник, що обернений до коефіцієнта автономії. Він показує, яка сума загальної вартості майна підприємства припадає на 1 гривню власних коштів. Для нашого підприємства цей показник значно високий, проте має тенденцію зниження, порівняно з 2019 роком зменшився на 37,88%. Коефіцієнт маневреності власних засобів характеризує ступінь мобільності власних засобів підприємства. Коефіцієнт маневреності робочого капіталу характеризує ступінь мобільності використання власних коштів підприємством. Коефіцієнт концентрації власного капіталу характеризує можливість підприємства виконати свої зовнішні зобов'язання за рахунок

використання власних коштів, незалежність його функціонування від позикових коштів. А коефіцієнт концентрації позикового капіталу є доповненням до попереднього коефіцієнта – їх сума дорівнює 1 (або 100%). Коефіцієнт характеризує частку позикових коштів у загальній сумі коштів, вкладених у майно підприємства. Підприємство ТОВ «Дорадо Трейд» може більше розраховувати на позикові кошти, ніж на власні, тому що частка позикових коштів у загальній сумі майна підприємства є значно більшою.

Рентабельність – один із головних вартісних показників ефективності виробництва, який характеризує рівень віддачі активів і ступінь використання капіталу у процесі виробництва. Аналіз рентабельності підприємства дозволяє визначити ефективність вкладення коштів у підприємство та раціональність їхнього використання. Коефіцієнт рентабельності продажів характеризує ефективність продажів підприємства. Він показує, який прибуток з однієї гривні продажу отримало підприємство. В нашому випадку цей коефіцієнт становить 0,01, тобто підприємство має 1 копійку прибутку від кожної гривні продажу. Рентабельність активів характеризує ефективність використання активів підприємства. Рентабельність капіталу показує ефективність використання всього майна підприємства. Для нашого підприємства цей показник знизився на 54,42%, а це свідчить про падаючий попит на продукцію підприємства і про перенагромадження активів. Рентабельність продукції характеризує прибутковість господарської діяльності підприємства від основної діяльності. Він дає можливість побачити, скільки прибутків отримано на одиницю собівартості реалізованої продукції. На кожну гривню собівартості продукції наше підприємство отримало в середньому 1 гривню 03 копійки прибутку.

Аналіз ділової активності дозволяє проаналізувати ефективність основної діяльності підприємства, що характеризується швидкістю обертання фінансових ресурсів підприємства. Фондовіддача показує суму продажу, що отримує підприємство з 1 гривні коштів, вкладених в основні засоби. Цей

показник у 2019 році складав 97,273, тобто 97 гривень 27 копійок, проте за рік знизився на 26,4%. Фондомісткість – показник обернений до показника фондovіддачі, він показує суму коштів, яку використало підприємство на формування основних засобів, щоб отримати 1 гривню продажу. В нашому випадку він зріс на 19,49%. Нормативним вважається збільшення показника фондovіддачі та зменшення показника фондovіддачі, але на підприємстві ТОВ «Дорадо Трейд» все навпаки. Коефіцієнт оборотності оборотних засобів визначає кількість оборотів, яку здійснюють оборотні засоби протягом звітного періоду, а тривалість обороту оборотних засобів характеризується кількістю днів, протягом яких оборотні засоби проходять усі стадії одного кругообігу. У 2020 році цей коефіцієнт склав 1,082, що на 16,12% менше від його значення у 2019 році, а тривалість обороту – 337 днів, що на 19,08% більше порівняно з 2019 роком. Так само характеризуються і показники оборотності засобів у розрахунках та майна. Вони мають аналогічну показникам оборотності оборотних засобів тенденцію зниження коефіцієнта та збільшення показника. Проте нормативним вважається навпаки – збільшення коефіцієнта та зменшення показника. Те саме можна сказати і про коефіцієнт завантаженості майна, він повинен зменшуватись, а на нашому підприємстві він збільшився на 19,49%.

Отже, слід звернути увагу на те, що більшість показників оцінки фінансового стану ТОВ «Дорадо Трейд» відходять від норми, а це свідчить про нестабільність фінансово-господарської діяльності підприємства протягом 2019-2020 років.

1.3 Гроші: сутність, історія та функції

Гроші - одне з найдавніших явищ у суспільстві - відіграють важливу роль в економічній діяльності людини. Вони завжди привертати пильну увагу вчених. Гроші - це багатofункціональна економічна форма, за допомогою якої можна враховувати вартість, обмін, оплату та накопичення вартості. Гроші є однією з найважливіших складових економіки. Вони

набагато більші за прості інструменти сприяння економічному розвитку. Добре функціонуюча грошова система може сприяти повному використанню виробничих потужностей та повній зайнятості. Навпаки, погано функціонуюча грошова система може бути основною причиною швидких коливань виробництва, зайнятості та цін в економіці. Гроші - це категорія товарного виробництва та товарного обігу. Вони мають товарне походження і виражають певні виробничі відносини між товаровиробниками щодо обміну продукцією праці через ринок. Гроші як загальний еквівалент безпосередньо відображають соціальну природу праці.

Вони дають змогу вимірювати державні витрати та отримані результати. Валюта - це конкретний товар, який має можливість обміняти будь-який інший товар, тобто він є загальним еквівалентом. Зазвичай суть валюти визначається лише відповідно до функціонального використання валюти. Прикладом такого підходу є опис грошей Макконнелом і Брю в підручнику «Економікс» [10]. На питання «Що таке гроші?», Автор підручника відповів: «Гроші - це те, що вони роблять. Все, що діє як гроші, це гроші». Незважаючи на сотні років досліджень та велику кількість концепцій монетарної теорії, сьогодні люди не мають чіткої та однозначної відповіді на питання, що таке валюта. За певних соціальних умов представницька система, яка не викликала підозр, зі зміною останньої суперечила реальності і була відкинута. Очевидно, що все це можна пояснити наступними фактами: природа грошей буде відповідно змінюватися зі зміною характеру соціальних відносин, в яких вони перебувають.

На ранніх стадіях розвитку людського суспільства товари безпосередньо обмінювались на товари. Спочатку це був випадковий і епізодичний обмін, і первісні люди мали кілька надлишків продуктів, якими можна було обмінятися завдяки щасливим збігам обставин (наприклад, вдале полювання, риболовля). Розвиток суспільного поділу праці, особливо відокремлення тваринництва та землеробства, сприяв подальшому розвитку товарних відносин. Від випадкового обміну ділянками до звичайного обміну

- це перехід. Поступово товари, що відіграють роль основних об'єктів обміну, стихійно відокремлюються від загальної кількості товарів. У деяких регіонах ці товари - це корови, в інших регіонах (зернові, у третьому регіоні) - хутро тощо. У той же час, одночасно на різних місцевих ринках та у різних етнічних груп існують різні товари, які є найбільш популярними. Еквівалентно загальному ефекту.

Об'єктивною основою грошового обігу є товарне виробництво, в якому світ товарів поділяється на товари та валюти. Грошовий обіг поділяється на дві сфери:

1. Грошовий оборот (грошовий потік). Його обслуговують паперові гроші, монети та паперові гроші.

2. Безготівковий обіг (рух безготівкової валюти). Вони стосуються банківських депозитів, використання яких здійснюється за допомогою чеків, кредитних карток та електронних переказів.

У розвинутих ринкових економіках переважна більшість (93-95%) є безготівковий обіг. Він здійснюється шляхом переказу грошей на рахунки, відкриті учасниками валютного обігу банку для оплати покупок та боргів, без використання готівки. Перевага цієї частини валютного обороту в основному пов'язана з дешевизною використання безготівкової валюти, тому цей розрахунок вигідний суб'єктам господарювання.

Порівняно з готівкою безготівковий обіг валюти має значні переваги, тому для всього суспільства та кожного суб'єкта господарювання ефективність набагато вища та доцільніша. Однак на цьому етапі розвитку суспільства неможливо повністю виключити використання готівки в господарській діяльності.

Висновки до розділу 1

Дослідження особливостей функціонування ТОВ «Дорадо Трейд» в сучасних умовах господарювання дозволило зробити наступні висновки:

1. ТОВ «Дорадо Трейд» має самостійний баланс, розрахунковий рахунок в установі банку, печатку та бланки зі своєю назвою. Чистий прибуток підприємства, який утворюється у відповідності з встановленим порядком після оплати видатків і інших обов'язкових платежів передбачених законодавством, залишається в розпорядженні засновника. За рішенням засновника частина прибутку може бути направлена на збільшення статутного капіталу. Власник підприємства Гіріч Сергій Юрійович самостійно визначає структуру управління, встановлює штати і здійснює свої права по управлінню підприємством безпосередньо. В силу своєї компетенції генеральний директор Гіріч Сергій Юрійович без довіреностей діє від імені підприємства, представляє його інтереси на підприємствах, установах і організаціях на Україні, а також вчиняє необхідні дії для господарсько-фінансової роботи підприємства.

2. Більшість показників оцінки фінансового стану ТОВ «Дорадо Трейд» відходять від норми, а це свідчить про нестабільність фінансово-господарської діяльності підприємства протягом 2019-2020 років.

3. Гроші є однією з найважливіших складових економіки. Вони набагато більші за прості інструменти сприяння економічному розвитку. Добре функціонуюча грошова система може сприяти повному використанню виробничих потужностей та повній зайнятості. Навпаки, погано функціонуюча грошова система може бути основною причиною швидких коливань виробництва, зайнятості та цін в економіці. У розвинутих ринкових економіках переважна більшість (93-95%) є безготівковий обіг. Він здійснюється шляхом переказу грошей на рахунки, відкриті учасниками валютного обігу банку для оплати покупок та боргів, без використання готівки. Перевага цієї частини валютного обороту в основному пов'язана з

дешевизною використання безготівкової валюти, тому цей розрахунок вигідний суб'єктам господарювання.

РОЗДІЛ 2

ОБЛІК ГРОШОВИХ КОШТІВ

2.1 Облік готівкових операцій на ТОВ «Дорадо Трейд»

Розглянемо такі поняття, як «готівка» й «готівкові розрахунки». Їх визначення надає Положення № 148 [11]. Так, відповідно до п.п. 3 п. 3 Положення готівка — це грошові знаки національної валюти України (банкноти і монети, у тому числі розмінні, обігові, пам'ятні монети, які є платіжними засобами) [11].

У свою чергу, під готівковими розрахунками слід розуміти платежі готівкою суб'єктів господарювання і фізичних осіб за реалізовану продукцію (товари, виконані роботи, надані послуги), а також за операціями, які безпосередньо не пов'язані з реалізацією продукції (товарів, робіт, послуг) та іншого майна [11].

Суб'єкти господарювання здійснюють готівкові розрахунки між собою і з фізичними особами за рахунок готівкової виручки або коштів, отриманих у банках

При цьому готівкові розрахунки здійснюють через:

- касу підприємства з оформленням прибуткових касових ордерів (ПКО) і видаткових касових ордерів (ВКО);
- реєстратори розрахункових операцій (РРО) або з використанням розрахункових книжок (РК);
- установи банків або небанківські фінансові установи шляхом внесення готівки для перерахування на відповідні рахунки інших суб'єктів господарювання або фізосіб.

Розглянемо організацію проведення готівкових розрахунків через касу із застосуванням касових ордерів.

Під касою Положення № 148 розуміє приміщення або місце здійснення готівкових розрахунків, а також приймання, видачі, зберігання готівки, інших цінностей та касових документів [11].

Виходячи з наведеного визначення касою можна вважати:

- окреме приміщення (кімнату), обладнане відповідно до вимог, що пред'являються до зберігання грошових та інших цінностей;

- робоче місце касира (у тому числі якщо воно розташоване в приміщенні, у якому працюють інші працівники бухгалтерії), на якому здійснюються готівкові розрахунки та ведеться касова книга;

- місце проведення готівкових розрахунків у торговельній точці (точці надання послуг, виконання робіт) [11].

Тобто, підприємства, що здійснюють готівкові розрахунки, повинні мати касу в обов'язковому порядку. Усі обов'язки з організації каси на підприємстві лежать на його керівнику.

Керівники підприємств повинні забезпечити:

— належне облаштування кас;

— надійне зберігання готівкових грошових коштів у касах;

— схоронність готівкових коштів під час їх транспортування [11].

Зазначимо, що:

1) у касі не можна зберігати готівку та інші цінності, що не належать підприємству;

2) виносити касові документи з приміщення підприємства можна тільки за наявності письмового дозволу керівника або головного бухгалтера. При цьому документи обов'язково мають бути повернені до приміщення підприємства до кінця робочого дня.

Для роботи з готівкою потрібно встановити чіткі правила здійснення касових операцій. Зробити це можна у двох таких документах:

1) наказі про касову дисципліну і

2) Порядку оприбуткування готівки в касі підприємства.

В наказі про касову дисципліну необхідно:

- зазначити, хто є особою, відповідальною за організацію та ведення касових операцій на підприємстві (касир, бухгалтер, головний бухгалтер тощо);

- перелічити осіб, на яких покладаються обов'язки касира під час його тимчасової відсутності (на період відпустки, тимчасової непрацездатності тощо);

- установити необхідність укладення з працівником, який виконує обов'язки касира, договору про повну індивідуальну матеріальну відповідальність;

- вказати на необхідність ознайомлення працівника, який виконує обов'язки касира, з вимогами Положення № 148 і внутрішнім Порядком оприбуткування готівки в касі підприємства;

- установити періодичність проведення інвентаризації каси;

- установити відповідального за отримання готівки в банку, а також за своєчасне здавання суми коштів, що перевищує встановлений на підприємстві ліміт каси, до установи банку;

- описати схему документообігу при оформленні касових операцій, у тому числі перелічити осіб, уповноважених керівником на підписання видаткових касових документів;

- визначити особу, яка здійснюватиме контроль за виконанням вимог наказу;

- передбачити інші особливості здійснення касових операцій на підприємстві.

Це лише примірний перелік відомостей, що зазначаються в наказі. Чітких законодавчих настанов із цього приводу немає. Тому підприємство на власний розсуд може прибрати з такого наказу непотрібну або додати необхідну, на його думку, інформацію.

На відміну від наказу про касову дисципліну, Порядок оприбуткування готівки в касі підприємства є обов'язковим для кожної юрособи. Такий обов'язок установлює п. 12 Положення № 148 [1]].

При цьому необхідно врахувати дві основні вимоги до змісту такого документа:

1) у ньому мають бути максимально враховані особливості роботи як підприємства, так і його відокремлених підрозділів:

- внутрішній трудовий розпорядок;
- режим роботи;
- графіки змінності;
- порядок та особливості здавання готівкової виручки до банку;

2) розроблений Порядок повинен відповідати вимогам Положення № 148 і не суперечити законодавству України.

Пропонуємо, у внутрішньому Порядку оприбуткування готівки в касі підприємства прописати:

- яким чином і на підставі яких касових документів здійснюватиметься оприбуткування готівки;

- порядок здавання готівкової виручки (підприємством до банків — самостійно, через інкасаторів чи за допомогою операторів поштового зв'язку, національних операторів або небанківських фінустанов; відокремленими підрозділами - безпосередньо до каси юрособи, до банку або до небанківської фінустанови);

- строки здавання готівки відокремленими підрозділами до каси підприємства з урахуванням внутрішнього трудового розпорядку, режиму роботи, графіків змінності (якщо відокремлені підрозділи здають готівку до каси підприємства);

- механізм взаємодії між бухгалтерією підприємства та відокремленими підрозділами, якщо їх режими роботи не збігаються;

- посади осіб, відповідальних за здавання та оприбуткування готівки;

- строки здавання готівкової виручки до банку.

Таким чином, підприємства, які здійснюють готівкові платежі, повинні мати касу. Покласти всі обов'язки організації касових операцій на відповідальну особу. Компанія повинна встановити та затвердити процедури оприбуткування готівки в касі компанії або її відокремленому відділі перед

видачею розрахунку з готівкою та видавати розпорядження про касову дисципліну, коли це необхідно.

Схематично алгоритм документування касових операцій показано на Рис.2.1:

Рис.2.1. Алгоритм документування касових операцій

У Табл.2.1 наведемо типові бухгалтерські проведення з обліку надходження та витрачання грошових коштів:

Таблиця 2.1

Типові бухгалтерські проведення з обліку надходження та витрачання грошових коштів

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Д	К
1	Одержано готівку в погашення: - довгострокової заборгованості	301	16
	- заборгованості від покупців в оплату раніше відвантаженої продукції, товарів, послуг	301	36
	- винної особи, підзвітних осіб, працівників в погашення раніше виданих безвідсоткових позик	301	37
2	Одержано кошти з банку в касу	301	31
3	Отримано готівкою цільове фінансування з бюджету	301	48
4	Одержано в касу короткострокову позику банку	301	60
5	Одержано в касу кошти від наймачів і орендарів нежитлових приміщень	301	68
6	Повернуто зарплату, надлишково видану працівникам	301	66
7	Одержано готівкою виручку від продажу товарів	301	70
8	Оплачено готівкою витрати на монтаж або ремонт основних засобів	15	301

9	Передано гроші з каси до банку	311	301
10	Зараховано на поточний рахунок виручку, здану касиром	311	301
11	Видано готівкою безвідсоткову позику працівнику; видано в підзвіт; виплачено аліменти	37	301
12	Проведено передоплату за газети та журнали	39	301
13	Погашено заборгованість перед постачальниками та підрядниками	631	301
14	Погашено заборгованість з єсв	651	301
15	Виплачено заробітну плату працівникам підприємства	661	301
16	Погашено готівкою заборгованість перед кредиторами	681	301
17	Оплачено готівкою витрати фірми	91-95	301

2.2 Облік без готівкових операцій на ТОВ «Дорадо Трейд»

Облік без готівкових операцій на ТОВ «Дорадо Трейд» ведеться на рахунку 31 «Рахунки в банках», який призначено для обліку наявності та руху грошових коштів що знаходяться на рахунках у банках і можуть бути використані для поточних операцій.

Рахунок 31 «Рахунки в банках» має такі субрахунки:

311 «Поточні рахунки в національній валюті»;

312 «Поточні рахунки в іноземній валюті»;

313 «Інші рахунки в банку в національній валюті»;

314 «Інші рахунки в банку в іноземній валюті».

По дебету рахунку 31 «Рахунки в банках» відображається надходження грошових коштів, по кредиту – їх використання.

Субрахунки 312 «Поточні рахунки в іноземній валюті» та 314 «Інші рахунки в банку в іноземній валюті» призначені для узагальнення інформації про наявність та рух грошових коштів в іноземній валюті [12].

Операції за рахунком 31 «Рахунки в банках» відображають на підставі перевірених виписок банку і грошових документів, доданих до них. Якщо у виписках банку виявляються операції, помилково проведені на рахунку 31 «Рахунки в банках», то вони відображаються відповідно по дебету або кредиту рахунка 31 в кореспонденції з рахунком № 374 «Розрахунки за претензіями». Про помилки письмово сповіщають установу банку і вимагають їх виправлення. Помилки, допущені в операціях рахунка 31

«Рахунки в банках», необхідно своєчасно виявляти і слідкувати за їх обов'язковим і точним виправленням установою банку. Не виявлені або не виправлені помилки тягнуть за собою збитки грошових коштів і мають бути зрештою списані на збитки підприємства. На рахунку 31 «Рахунки в банках» залишок на кожний даний момент часу має відповідати залишку грошей, зафіксованому у виписці банку за рахунком 31 «Рахунки в банках».

Аналітичний облік на рахунку 31 Рахунки в банках здійснюється за виписками банку, і лише за наявності на підприємстві розрахункових субрахунків відкривають окремі аналітичні рахунки для обліку відповідних операцій. У разі необхідності деталізація кожного аналітичного рахунка здійснюється за виписками банку.

Основою для запису операцій на рахунку 31 «Рахунки в банках» є виписки з цього рахунка. Періодично (здебільшого кожного дня) банк видає власникам рахунків виписки з відповідного рахунка з копіями розрахункових операцій.

Записи банку і підприємства мають бути ідентичними, але потрібно врахувати, що рахунок 31 «Рахунки в банках» підприємства є активними, а для банку ці рахунки підприємств є пасивними рахунками. Тому на дебеті у Виписці банку буде показана сума коштів, списана з рахунка підприємства, а на кредиті – зарахована на нього сума, відповідно сальдо у Виписці буде на кредиті рахунка.

Сальдо на рахунку 31 «Рахунки в банках» завжди має бути однаковим як в обліку банку, так і підприємства.

Надходження коштів на рахунки 31 «Рахунки в банках» має великий діапазон. Найбільша сума надходження у ТОВ «Дорадо Трейд» – це виручка від реалізації продукції, виконаних робіт і послуг, від реалізації інших активів. Кошти надходять також із каси підприємства – виручка від реалізації; суми за висунуті претензії; перерахунки сум фінансовими органами, суми від окремих осіб у погашення заборгованості з відшкодування матеріального збитку; суми вкладів, що надійшли від

засновників підприємств; суми, що надійшли від дебіторів у погашення їхніх боргів (за виконавчими листами та ін.); надходження від орендарів орендної плати, від орендарів за продані об'єкти; надходження коштів від внутрішньогосподарських підрозділів, що мають окремі баланси; одержані кредити банків короткострокові, довгострокові; надходження коштів цільового фінансування і цільових надходжень та ін. Оплата (списування коштів) з рахунків 31 «Рахунки в банках» теж має великий діапазон.

У Табл.2.2 наведемо типові бухгалтерські проведення з обліку надходження та витрачання грошових коштів:

Таблиця 2.2

**Типові бухгалтерські проведення з обліку надходження та
витрачання грошових коштів**

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків	
		Д	К
1	Здано готівку із каси на поточний рахунок у банку	311	301
2	Надійшла на поточний рахунок заборгованість покупця по векселю одержаному	311	341
3	Надійшла на поточний рахунок заборгованість покупців за реалізовані їм товари, роботи і послуги	311	361
4	Одержано на поточний рахунок довгострокову позику банку	311	501
5	Одержано на поточний рахунок короткострокову позику банку	311	601
6	Повернуто на поточний рахунок від постачальника суму передоплати, яку було проведено раніше на його рахунок	311	631
7	Надійшла на поточний рахунок виручка від реалізації товарів, робіт і послуг	311	70
8	Надійшла на поточний рахунок виручка від реалізації оборотних активів, а також пені, штрафи, неустойки в результаті невиконання договірних зобов'язань іншими підприємствами	311	71
9	Оплачені витрати за капітальними вкладеннями	15	311
10	Отримана готівка в касу підприємства на виплату заробітної плати	301	311
11	Придбані короткострокові векселі	341	311
12	Перераховані дивіденди засновникам	671	311
13	Перераховані платежі до бюджету	641	311
14	Перераховані грошові кошти різним кредиторам	685	311

2.3 Облік інших коштів

На рахунку 33 «Інші кошти» ТОВ «Дорадо Трейд» веде узагальнення інформації про наявність та рух грошових документів (у національній та іноземній валюті), які знаходяться в касі підприємства (поштових марок,

марок гербового збору, сплачених проїзних документів, сплачених путівок до санаторіїв, пансіонатів, будинків відпочинку тощо), та про кошти в дорозі, тобто грошові суми, внесені в каси банків, ощадні каси або поштові відділення для подальшого їх зарахування на розрахункові або інші рахунки підприємства.

Рахунок 33 «Інші кошти» має такі субрахунки:

- 331 «Грошові документи в національній валюті»;
- 332 «Грошові документи в іноземній валюті»;
- 333 «Грошові кошти в дорозі в національній валюті»;
- 334 «Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті».

За дебетом рахунку 33 «Інші кошти» відображається надходження грошових документів у касу підприємства та коштів в дорозі, за кредитом - вибуття грошових документів та списання коштів у дорозі після їх зарахування на відповідні рахунки.

Аналітичний облік грошових документів ведеться за їх видами.

Рахунки, з якими рахунок 33 «Інші кошти» кореспондує наведені у Таблиці 2.3:

Таблиця 2.3

Кореспондуючі рахунки рахунку 33 «Інші кошти»

за дебетом з кредитом рахунків:		за кредитом з дебетом рахунків:	
16	«Довгострокова дебіторська заборгованість»	15	«Капітальні інвестиції»
		18	«Інші необоротні активи»
30	«Каса»	31	«Рахунки в банках»
31	«Рахунки в банках»	37	«Розрахунки з різними дебіторами»
37	"Розрахунки з різними дебіторами"	60	«Короткострокові позики»

50	«Довгострокові позики»	66	«Розрахунки з оплати праці»
60	«Короткострокові позики»	84	«Інші операційні витрати»
68	«Розрахунки за іншими операціями»	85	«Інші затрати»
		92	«Адміністративні витрати»
		93	«Витрати на збут»
		94	«Інші витрати операційної діяльності»

До грошових документів, які обліковуються на субрахунках 331 «Грошові документи в національній валюті», та 332 «Грошові документи в іноземній валюті», ТОВ «Дорадо Трейд» відносить документи, що знаходяться в касі підприємства: оплачені путівки в будинки відпочинку та санаторії, поштові марки, проїзні талони на службові роз'їзди та інші грошові документи. Кореспонденція рахунків з обліку грошових документів наведена у Таблиці 2.4:

Таблиця 2.4

Кореспонденція рахунків з обліку грошових документів

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Придбані грошові документи (поштові марки, талони на харчування) підзвітною особою;	331	372
2	На суму ПДВ	641	372
3	Списані по акту використані марки	92	331
4	Видані талони на харчування працівникам	663	331

5	Отримані путівки в санаторії, дома відпочинку за рахунок Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності	331	651
6	Видана путівки працівникам	377	331
7	Оплачено працівниками 10%, або 30% вартості путівки	301	377
8	Перераховані кошти сплачені працівниками	651	311
9	Різниця в вартості путівки сплачена за рахунок коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності	651	377

До грошових коштів у дорозі, які обліковуються на субрахунках 333 «Грошові кошти в дорозі в національній валюті» та 334 «Грошові кошти в дорозі в іноземній валюті» ТОВ «Дорадо Трейд» відносить виручку, одержану підприємством за послуги, виконані роботи або реалізовану продукцію, внесену у касу банку або поштового відділення для зарахування на поточний рахунок, але які ще не зараховані за призначенням. Підставою для відображення в обліку сум є: квитанція установи банку, поштового відділення, копії супровідних відомостей про здавання виручки інкасаторам банку тощо.

По кожному субрахунку в облікових регістрах передбачено окремі розділи. Записи здійснюються на підставі виписок банку. Кореспонденція рахунків з обліку грошових коштів в дорозі наведена у табл. 2.5:

Таблиця 2.5

Кореспонденція рахунків з обліку грошових коштів в дорозі

№ з/п	Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
		Дебет	Кредит
1	Здана виручка за реалізовану продукцію підзвітною особою у вечірню касу банку	333	372

2	Перераховані грошові кошти з поточного рахунку в національній валюті для придбання іноземної валюти на міжбанківському валютному ринку	333	311
3	Зарахована валюта на поточний рахунок в іноземній валюті придбана на міжбанківському валютному ринку	312	333
4	Списана іноземна валюта з поточного валютного рахунка для продажу на міжбанківському валютному ринку	334	312
5	Зараховані на поточний рахунок грошові кошти, здані в вечірню касу банку	311	333
6	Списана собівартість реалізованої іноземної валюти	942	334

Висновки до розділу 2

Дослідження обліку грошових коштів на ТОВ «Дорадо Трейд» дозволило зробити наступні висновки:

1. Сфера готівкових та безготівкових розрахунків різна. Готівка використовується для виплати заробітної плати, фінансової винагороди, дивідендів, пенсій та грошових виплат. Безготівковий платіж - це платіж, здійснений через банківський рахунок, коли кошти списуються з рахунку платника та перераховуються на рахунок одержувача. Між готівковими та безготівковими способами оплати існує тісний взаємозв'язок. Отже, отримуючи виторг від реалізації своєї продукції в безготівковій формі, компанія повинна отримувати готівку в банківських установах у встановленому порядку для оплати різних витрат. У цьому випадку гроші, отримані в безготівковій формі, можуть бути отримані готівкою в банку.

2. Суб'єкти господарювання здійснюють розрахунки готівкою між собою та з фізичними особами за рахунок надходження грошових коштів або коштів, отриманих від банків. У цьому випадку готівкові платежі здійснюються через: касу підприємства з реєстрацією касових ордерів (ПКО, ВКО); реєстраторів розрахункових операцій (РРО) або з використанням розрахункових книжок (РК).

3. Облік на рахунку 311 здійснюється відповідно до виписки банку, і лише тоді, коли у компанії є розрахунковий рахунок, відкривається окремий аналітичний рахунок. За потреби деталі кожного аналітичного рахунку базуються на виписці з банку. Підставою для запису операцій на 311 є виписка з рахунку. Записи банку та компанії повинні бути однаковими, але слід зазначити, що рахунок компанії 311 активний. Для банку ці корпоративні рахунки є пасивними рахунками. Тому дебет у «виписці банку» відобразить суму коштів, списаних з рахунку компанії, а кредит - суму, зараховану на рахунок.

4. Для удосконалення обліку касових операцій, доцільним буде запровадження на підприємстві ТОВ «Дорадо Трейд» управлінського обліку

готівкових коштів, що дозволить підвищити загальний рівень ефективності звітності для забезпечення потреб управління підприємством. Однією з можливих форм управлінської звітності на підприємстві може бути застосування Звіту про виконання платіжного балансу, який передбачає надання інформації про грошові потоки підприємства.

РОЗДІЛ 3

АУДИТ ГРОШОВИХ КОШТІВ

3.1 Складання звіту про рух грошових коштів

Зміст, форма Звіту про рух грошових коштів, а також основні вимоги до розкриття його статей визначено в Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [13].

Складання Звіту про рух грошових коштів само по собі є дуже трудомістким процесом, що вимагає від бухгалтера повного розуміння здійснюваної роботи. Це завдання ускладнюється ще й тим, що, як ми зазначали вище, така форма звітності є новою для українських бухгалтерів.

Метою складання Звіту про рух грошових коштів є надання інформації про стан і зміни протягом звітного року грошових потоків, а саме надходження і вибуття грошових потоків та їх еквівалентів підприємства в результаті ведення господарської діяльності. До грошових коштів, зокрема, належить грошова готівка в національній та іноземній валютах, грошові кошти на банківських рахунках, депозити до запитання. До еквівалентів грошових коштів відносяться короткострокові високоліквідні фінансові інвестиції, вільно конвертовані в певні суми грошових коштів та характеризуються незначним ризиком зміни їх вартості. Так, до еквівалентів грошових коштів можна віднести депозитні сертифікати (строком до 3 місяців) [13].

Дані Звіту про рух грошових коштів дозволяють отримати таку інформацію:

- про спроможність підприємства нарощувати грошові кошти протягом року;
- про причини розбіжності, що виникла між даними фінансової звітності про прибуток (або збиток) підприємства та фактичною наявністю грошових коштів;
- про можливість підприємства розплатитися за боргами;

- про прогнозні дані майбутніх грошових надходжень та їх витрачання.

Крім того, тільки за даними Звіту про рух грошових коштів можемо судити про джерела надходження грошових коштів і про напрямки їх витрачання в розрізі видів діяльності підприємства. Одним словом, цей Звіт дозволяє оцінити правильність прийнятих управлінських рішень щодо розпорядження грошовими коштами.

Кому потрібна інформація, яку містить Звіт про рух грошових коштів? Перш за все — керівництву підприємства, існуючим та потенційним інвесторам.

Оскільки Звіт про рух грошових коштів містить дані в розрізі видів діяльності, то керівництво підприємства має можливість оцінити правильність свого рішення щодо залучення грошових коштів для того чи іншого виду діяльності. Адже зайве, невиправдане викачування грошових коштів в інші види діяльності може стати згубним для основної діяльності підприємства. Існуючих та потенційних інвесторів інформація, що міститься у Звіті про рух грошових коштів, зацікавить тим, що дає змогу:

- оцінити спроможність «підопічного» підприємства залучати й використовувати грошові кошти та їх еквіваленти;
- вчасно відреагувати на заподіяну шкоду (якщо такий факт є) основній діяльності підприємства від необґрунтованих вкладень грошових коштів;
- отримати дані про те, куди витрачаються грошові кошти;
- оцінити підприємство з погляду перспективності його розвитку в майбутньому.

За своєю значущістю для інвесторів Звіт про рух грошових коштів є найважливішим джерелом інформації про підприємство.

Звіт про рух грошових коштів є своєрідним доповненням до Звіту про фінансові результати (форма № 2), оскільки уточнює та розкриває статті останнього з позиції руху грошових коштів протягом звітного періоду (року).

Підприємство може бути дуже прибутковим і в той же час мати надзвичайний дефіцит грошових коштів. Деякі підприємства можуть бути лише середньоприбутковими і в той же час мати в розпорядженні великі суми грошових коштів. Звіт про рух грошових коштів має на меті показати подібні надлишки і дефіцит. Він складається для того, щоб розкрити порядок фінансування операцій підприємства, що звітує, і використання ним фінансових ресурсів. Інформація про рух грошових коштів підприємства корисна тим, що вона надає користувачам фінансової звітності базу для оцінки здатності підприємства залучати і використовувати грошові кошти та їх еквіваленти.

Як уже зазначалося, Звіт про рух грошових коштів розглядає вплив діяльності підприємства на грошові потоки в розрізі видів такої діяльності: операційної, інвестиційної, фінансової. Такий розподіл інформації про рух грошових коштів дає можливість оцінити фінансові вкладення, які дозволять у майбутньому нарощувати прибуток, а також простежити за грошовими надходженнями від кредиторів, які в майбутньому спричинять вибуття грошових коштів для погашення зобов'язань.

Звіт про рух грошових коштів поділяє грошові надходження і виплати на три основні категорії:

- рух коштів у результаті операційної діяльності;
- рух коштів у результаті інвестиційної діяльності;
- рух коштів у результаті фінансової діяльності.

Для розгляду структури та порядку складання Звіту про рух грошових коштів нам насамперед необхідно розподілити господарські операції за видами діяльності. У додатку В наведено перелік господарських операцій, які найчастіше здійснюються підприємством, з розбивкою за статтями доходів і витрат щодо кожного виду діяльності, із зазначенням відповідних субрахунків (рахунків), на яких такі операції відображаються.

Ще раз зауважимо, що наведений перелік операцій не є вичерпним. Якщо підприємством було здійснено будь-яку операцію, що не знайшла

відображення в цьому переліку, її має бути віднесено до певного виду діяльності виходячи з визначень, наведених у положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку. При «сортуванні» господарських операцій за видами діяльності слід ураховувати специфіку діяльності підприємства. Так, для банківської установи витрати, пов'язані з наданням кредитів, і доходи, що виникають у результаті отримання відсотків, розцінюватимуться як операції, пов'язані з операційною діяльністю. Ті ж операції для підприємства, що не є банківською чи фінансовою установою, розцінюватимуться як операції, пов'язані з фінансовою діяльністю. Ще одним прикладом може бути підприємство, яке здійснює свою діяльність на ринку цінних паперів. Так, цінні папери, придбані з метою перепродажу, для такого підприємства розцінюватимуться як товар. Операції, пов'язані з придбанням та продажем таких цінних паперів, належатимуть до операційної діяльності.

Деякі господарські операції можуть мати ознаки двох видів діяльності. Яскравим прикладом таких операцій є операції з фінансової оренди. Так, сума платежу за договором фінансової оренди включає частину вартості необоротного активу (інвестиційна діяльність) і суму відсотків за користування таким активом (фінансова діяльність). Якщо рух грошових коштів у межах однієї операції включає суми, що відносяться до різних видів діяльності, то у Звіті такі суми має бути відображено окремо, відповідно до кожного виду діяльності.

Інформація про розподіл господарських операцій за видами діяльності необхідна для правильного заповнення Звіту про рух грошових коштів. Як уже зазначалося, одним із завдань, поставлених перед Звітом про рух грошових коштів, є розкриття інформації про джерела надходження грошових коштів (за рахунок чого існує підприємство?) і статті вибуття грошових коштів. Звичайно, для отримання такої інформації необхідна наявність чіткого розподілу руху грошових коштів за видами діяльності підприємства. При заповненні Звіту про рух грошових коштів необхідно дотримуватися такого правила: якщо ми відображаємо витрачання грошових

коштів, їх має бути відображено в надходженнях. Надходження грошових коштів може бути відображено у звітності за попередній період. Наприклад, у поточному звітному періоді відображено витрачання грошових коштів, надходження яких відбулося в минулому звітному періоді у вигляді банківського кредиту.

Сенс розподілу діяльності підприємства на операційну, інвестиційну та фінансову повною мірою розкривається при складанні цієї форми звітності та оцінки на її підставі фінансової гнучкості підприємства, тобто його здатності генерувати значні суми грошових коштів для того, щоб своєчасно реагувати на потреби та можливості, що несподівано виникають.

Для визначення значення чистого руху грошових коштів міжнародною практикою передбачено два методи: прямий і непрямий.

НП(С)БО 1 передбачено використання обох цих методів. Причому згідно з нормами НП(С)БО 1 для визначення чистого руху грошових коштів операційної діяльності застосовується непрямий метод, а для визначення чистого руху грошових коштів інвестиційної та фінансової діяльності — прямий.

НП(С)БО 1 передбачено, що операції із внутрішньої зміни складу грошових коштів і негрошові операції не включаються до Звіту про рух грошових коштів. До негрошових операцій належать будь-які операції, що не потребують використання грошових коштів та еквівалентів грошових коштів (наприклад отримання активів у фінансовий лізинг, бартерні операції, придбання активів шляхом емісії акцій тощо). До внутрішніх змін складу грошових коштів відносяться операції з переміщення грошових потоків усередині підприємства (виплата заробітної плати, здавання виручки до банку тощо).

Однак слід мати на увазі, що невключення негрошових операцій стосується тільки випадків використання прямого методу визначення чистого руху грошових коштів.

Сутність прямого методу полягає у трансформуванні статей Звіту про фінансові результати шляхом виключення з них негрошових доходів і витрат. У Звіті про рух грошових коштів відображаються розгорнуто надходження і вибуття грошових коштів. Потім відображається різниця між надходженням і вибуттям грошових коштів, враховується рух грошових коштів від надзвичайних подій (надходження і вибуття) і визначається чистий рух грошових коштів.

Що стосується непрямого методу, то він не передбачає трансформування кожної статті Звіту про фінансові результати. Цей метод передбачає визначення суми чистого надходження (витрачання) у результаті операційної діяльності шляхом послідовного коригування показника прибутку (збитку) від звичайної діяльності до оподаткування, наведеної у Звіті про фінансові результати.

3.2 Організація проведення аудиту грошових коштів

Важливою складовою аудиторської перевірки фінансово-господарського стану підприємства ТОВ «Дорадо Трейд» є аудит грошових коштів, який проводиться за такими напрямками:

- аудит касових операцій;
- аудит операцій на поточному рахунку;
- аудит операцій на валютному та інших рахунках у банках.

Досліджуючи ці напрямки, можна зробити висновок про доцільність та ефективність використання грошових коштів клієнтом.

У процесі аудиту операцій з грошовими коштами необхідно розв'язати такі основні завдання [14]:

- 1) ознайомитися з умовами зберігання готівки та інших грошових документів у касі;
- 2) вивчити фактичний порядок документального оформлення операцій з надходження і вибуття грошових коштів, ведення касової книги та книги реєстрації грошових документів, обліку касових операцій;

3) установити законність і достовірність операцій з надходження і списання коштів з банківських рахунків та правильність їх відображення.

Також завданням аудиту і контролю касових операцій є перевірка [15]:

- забезпечення умов зберігання готівки та інших цінностей в касі;
- дотримання встановленого порядку зберігання чекових книжок, виписки чеків і отримання по них готівки;
- дотримання порядку документального оформлення надходження грошей до каси та їх видачі;
- дотримання ліміту каси;
- своєчасності та повноти оприбуткування готівки;
- стану обліку касових операцій;
- відповідності сум залишків і оборотів по виписках банку сумам в доданих первинних документах, облікових реєстрах та звітності;
- правильності використання грошових коштів суворо за цільовим призначенням;
- своєчасності розрахунків з бюджетом, цільовими фондами та іншими контрагентами;
- величини, характеру і динаміки дебіторської і кредиторської заборгованостей та причин їх утворення.

Освоєння методики аудиту касових операцій є важливим, виходячи з таких причин: грошові кошти є найбільш ліквідними і такими, що швидко реалізуються активами клієнта, вони мають масовий і поширений характер, рух готівки відбувається через касові операції, тому під час аудиту вони досліджуються суцільним методом. Особлива увага приділяється питанню забезпечення збереження грошей і дотримання касової дисципліни.

У процесі аудиторської перевірки необхідно керуватись такими нормативними документами:

Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»[16];

Положенням про ведення касових операцій у національній валюті в Україні, затвердженим Постановою Правління НБУ [11];

Наказом Міністерства України № 291 «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та інструкції про його застосування» [12];

Інструкцією про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків - резидентів і нерезидентів [17];

Джерела інформації для аудиту касових операцій можна згрупувати, як наведено у Таблиці 3.1:

Таблиця 3.2

Джерела інформації для аудиту касових операцій

Група документів	Документ
Узагальнюючі регістри обліку і звітності	- головна книга; - баланс підприємства (форма № I)
Синтетичні регістри обліку касових операцій, грошових коштів	- журнал № 1, № 2; - відомості № 1а, № 2а
Аналітичні і первинні документи з обліку касових операцій	- касова книга; - прибуткові і видаткові касові ордери; - чеки на отримання готівки; - виписки банку
Первинні документи обліку розрахунків з підзвітними особами	- звіти про використання грошових коштів виданих на відрядження або під звіт; - посвідчення на відрядження; - виправдні документи; - акти і відомості на закупівлю тощо
Зовнішні документи	Повідомлення банків про встановлення ліміту каси та ін.

Починаючи дослідження операцій з грошовими коштами, аудитор доцільно отримати якомога повнішу інформацію про внутрішній контроль на даній ділянці обліку. З'ясувати, як на підприємстві дотримуються касової дисципліни, наскільки жорстко контролюються операції з готівкою, у тому числі з валютою, наскільки чітко забезпечується санкціонування різних платежів з поточного та інших рахунків підприємства (можна шляхом фактичної перевірки).

Важливим способом отримання даних є тестування за раніше підготовленими питаннями, зокрема, це можуть бути такі питання:

- чи укладена угода про матеріальну відповідальність касира;
- чи створені умови, що забезпечують збереження грошових коштів;
- чи повністю заповнюються реквізити в касових документах;
- чи проводяться раптові перевірки каси;
- як дотримуються встановленого ліміту каси;
- чи перевіряється відповідність проведених банківських операцій угодам та ін.

За результатами тестування встановлюється фактичне ставлення адміністрації до організації обліку і забезпечення збереження і цільового використання грошових коштів на підприємстві. Відповідно, аудитор визначає для себе об'єкти підвищеної уваги під час планування контрольних процедур, послідовність етапів проведення аудиту, конкретні джерела отримання даних, уточнює аудиторський ризик.

Аудитор перевіряє облік грошових коштів за узгодженою програмою (таблиця 3.2):

**Програма аудиторської перевірки операцій з грошовими коштами
на ТОВ «Дорадо Трейд»**

№ з/п	Перелік процедур	Джерела інформації
1	Проведення перевірки каси (раптово)	касові документи; касова книга; реєстри за рахунком; готівкові кошти
2	Перевірка оборотів і залишків за рахунком 30 «Готівка» та їх відповідність даним Головної книги	касова книга; відомості; журнали; головна книга
3	Вибіркова перевірка цільового використання грошових коштів, отриманих з банку, дотримання ліміту каси й установленого ліміту розрахунків між юридичними особами готівкою	виписки банку; касові документи; відомості; журнали;
4	Вибіркова перевірка правильності оформлення касових документів і відповідності їх даних записам у Касовій книзі та облікових реєстрах за рахунком 30. Перевірка правильності кореспонденції рахунків	касові документи; касова книга; відомості; журнали;

Висновки до розділу 3

Дослідження аудиту грошових коштів на ТОВ «Дорадо Трейд» дозволило зробити наступні висновки:

1. Аудит касових операцій є перевіркою господарських операцій підприємства, пов'язаних з обігом готівки у процесі здійснення фінансово-господарської діяльності з метою встановлення їх правильності відповідно до чинного законодавства України. Проведення аудиту касових операцій відбувається в кілька етапів. Спочатку, на підготовчому етапі, аудитор повинен розглянути загальні питання організації роботи каси на підприємстві, а саме: інтенсивність касових операцій; основні напрямки касових надходжень і видатків; кваліфікація і практичний досвід працівників, які забезпечують роботу каси на підприємстві; наявність договорів з касирами про повну матеріальну відповідальність; забезпеченість технікою; обладнання приміщення каси на підприємстві.

2. Аудитори у своїй роботі велику увагу приділяють рівню внутрішнього контролю на підприємстві, від якого в значній мірі залежить обсяг перевірки, її особливості тощо. При перевірці стану внутрішнього контролю аудитор використовує різні аудиторські процедури, в тому числі опитування. Різниця у відповідях на поставлені аудитором запитання можуть свідчити про слабкі сторони внутрішнього контролю. Види і кількість аудиторських контрольних процедур встановлюється аудитором в залежності від оцінки системи внутрішнього контролю.

3. Ми вважаємо, що в процесі аналізу корпоративних грошових коштів рекомендується застосувати запобіжний захід - для розрахунку чистого грошового потоку від операційної діяльності за допомогою непрямих методів. З цією метою підприємству запропоновано використовувати спрощений метод для визначення чистого грошового потоку, що генерується в результаті операційної діяльності, який подібний до непрямого методу на основі балансу та звіту про фінансові результати.

ВИСНОВКИ

В кваліфікаційній роботі здійснено теоретичне узагальнення основ обліку і аудиту грошових коштів. У результаті дослідження отримано наукові результати теоретичного та практичного спрямування, зокрема:

1. ТОВ «Дорадо Трейд» має самостійний баланс, розрахунковий рахунок в установі банку, печатку та бланки зі своєю назвою. Чистий прибуток підприємства, який утворюється у відповідності з встановленим порядком після оплати видатків і інших обов'язкових платежів передбачених законодавством, залишається в розпорядженні засновника. За рішенням засновника частина прибутку може бути направлена на збільшення статутного капіталу. Власник підприємства Гіріч Сергій Юрійович самостійно визначає структуру управління, встановлює штати і здійснює свої права по управлінню підприємством безпосередньо. В силу своєї компетенції генеральний директор Гіріч Сергій Юрійович без довіреностей діє від імені підприємства, представляє його інтереси на підприємствах, установах і організаціях на Україні, а також вчиняє необхідні дії для господарсько-фінансової роботи підприємства.

2. Більшість показників оцінки фінансового стану ТОВ «Дорадо Трейд» відходять від норми, а це свідчить про нестабільність фінансово-господарської діяльності підприємства протягом 2019-2020 років.

3. Гроші є однією з найважливіших складових економіки. Вони набагато більші за прості інструменти сприяння економічному розвитку. Добре функціонуюча грошова система може сприяти повному використанню виробничих потужностей та повній зайнятості. Навпаки, погано функціонуюча грошова система може бути основною причиною швидких коливань виробництва, зайнятості та цін в економіці. У розвинутих ринкових економіках переважна більшість (93-95%) є безготівковий обіг. Він здійснюється шляхом переказу грошей на рахунки, відкриті учасниками валютного обігу банку для оплати покупок та боргів, без використання готівки. Перевага цієї частини валютного обороту в основному пов'язана з

дешевизною використання безготівкової валюти, тому цей розрахунок вигідний суб'єктам господарювання.

4. Сфера готівкових та безготівкових розрахунків різна. Готівка використовуються для виплати заробітної плати, фінансової винагороди, дивідендів, пенсій та грошових виплат. Безготівковий платіж - це платіж, здійснений через банківський рахунок, коли кошти списуються з рахунку платника та перераховуються на рахунок одержувача. Між готівковими та безготівковими способами оплати існує тісний взаємозв'язок. Отже, отримуючи виторг від реалізації своєї продукції в безготівковій формі, компанія повинна отримувати готівку в банківських установах у встановленому порядку для оплати різних витрат. У цьому випадку гроші, отримані в безготівковій формі, можуть бути отримані готівкою в банку.

5. Суб'єкти господарювання здійснюють розрахунки готівкою між собою та з фізичними особами за рахунок надходження грошових коштів або коштів, отриманих від банків. У цьому випадку готівкові платежі здійснюються через: касу підприємства з реєстрацією касових ордерів (ПКО, ВКО); реєстраторів розрахункових операцій (РРО) або з використанням розрахункових книжок (РК).

6. Облік на рахунку 311 здійснюється відповідно до виписки банку, і лише тоді, коли у компанії є розрахунковий рахунок, відкривається окремий аналітичний рахунок. За потреби деталі кожного аналітичного рахунку базуються на виписці з банку. Підставою для запису операцій на 311 є виписка з рахунку. Записи банку та компанії повинні бути однаковими, але слід зазначити, що рахунок компанії 311 активний. Для банку ці корпоративні рахунки є пасивними рахунками. Тому дебет у «виписці банку» відобразить суму коштів, списаних з рахунку компанії, а кредит - суму, зараховану на рахунок.

7. Для удосконалення обліку касових операцій, доцільним буде запровадження на підприємстві ТОВ «Дорадо Трейд» управлінського обліку готівкових коштів, що дозволить підвищити загальний рівень ефективності

звітності для забезпечення потреб управління підприємством. Однією з можливих форм управлінської звітності на підприємстві може бути застосування Звіту про виконання платіжного балансу, який передбачає надання інформації про грошові потоки підприємства.

8. Аудит касових операцій є перевіркою господарських операцій підприємства, пов'язаних з обігом готівки у процесі здійснення фінансово-господарської діяльності з метою встановлення їх правильності відповідно до чинного законодавства України. Проведення аудиту касових операцій відбувається в кілька етапів. Спочатку, на підготовчому етапі, аудитор повинен розглянути загальні питання організації роботи каси на підприємстві, а саме: інтенсивність касових операцій; основні напрямки касових надходжень і видатків; кваліфікація і практичний досвід працівників, які забезпечують роботу каси на підприємстві; наявність договорів з касирами про повну матеріальну відповідальність; забезпеченість технікою; обладнання приміщення каси на підприємстві.

9. Аудитори у своїй роботі велику увагу приділяють рівню внутрішнього контролю на підприємстві, від якого в значній мірі залежить обсяг перевірки, її особливості тощо. При перевірці стану внутрішнього контролю аудитор використовує різні аудиторські процедури, в тому числі опитування. Різниця у відповідях на поставлені аудитором запитання можуть свідчити про слабкі сторони внутрішнього контролю. Види і кількість аудиторських контрольних процедур встановлюється аудитором в залежності від оцінки системи внутрішнього контролю.

10. Ми вважаємо, що в процесі аналізу корпоративних грошових коштів рекомендується застосувати запобіжний захід - для розрахунку чистого грошового потоку від операційної діяльності за допомогою непрямих методів. З цією метою підприємству запропоновано використовувати спрощений метод для визначення чистого грошового потоку, що генерується в результаті операційної діяльності, який подібний до непрямого методу на основі балансу та звіту про фінансові результати.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Радченко М.А. Особливості відображення електронних грошей в обліку. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Економіка, 2015, 1 (2): 121-124.
2. Корягін М.В., Ліва В.Р. Електронні гроші: особливості використання та бухгалтерський облік. Науковий вісник НЛТУ України, 2012, 22.5.
3. Яцик Т.В. Методика фінансового обліку криптовалюти як особливого виду електронних грошей. Молодий вчений, 2017, 2: 349-354.
4. Стовпова А.С. Криптоактиви як об'єкт бухгалтерського обліку. Економіка та держава, 2018, 8: 76-80.
5. Семенець А.П. Бухгалтерський облік та контроль електронних грошей: організація і методика. 2017. PhD Thesis. ЖДТУ.
6. Цивільний кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 435-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/435-15> (дата звернення: 10.05.2021)
7. Господарський кодекс України : Кодекс України; Закон, Кодекс від 16.01.2003 № 436-IV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/436-15> (дата звернення: 10.05.2021)
8. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Закон України від 06.02.2018 № 2275-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2275-19> (дата звернення: 10.05.2021)
9. Школьник І.О. Фінансовий аналіз: навчальний посібник . Держ. вищ. навч. закл. «Укр. акад. банків. справи Нац. Банку України», Каф. фінансів. К.: Центр учб. літ., 2016. 338 с.
10. Мэнкью Н.; Тейлор М. Экономикс. СПб.: Питер, 2013.
11. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні : Постанова Національного банку України;

Положення, Форма типового документа, Журнал, Акт від 29.12.2017 № 148 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/v0148500-17> (дата звернення: 10.05.2021)

12. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : Інструкція; Мінфін України від 30.11.1999 № 291 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0893-99> (дата звернення: 10.05.2021)

13. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ; Мінфін України від 07.02.2013 № 73 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0336-13> (дата звернення: 11.05.2021)

14. Завитій О., Завитій І. Аудит операцій з грошовими коштами. 2015. PhD Thesis. Економічна думка ТНЕУ.

15. Олійник С.О. Аудит операцій з грошовими коштами. Міжнародний науковий журнал Науковий огляд, 2017, 9.41: 6-14.

16. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/996-14> (дата звернення: 11.05.2021)

17. Про затвердження Інструкції про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків - резидентів і нерезидентів : Постанова Національного банку України; Інструкція, Форма типового документа, Заява, Картка від 12.11.2003 № 492 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z1172-03> (дата звернення: 11.05.2021)

Відгук
на дипломну роботу бакалавра групи 071-17-Захарова Іллі Максимовича
на тему: «Облік і аудит грошових коштів (на прикладі ТОВ «Дорадо
Трейд»)»

Тема дипломної роботи затверджена наказом ректора НТУ «ДП».

Мета дипломної роботи – удосконалення обліку і аудиту на готівкових розрахунків підприємства.

Актуальність теми обумовлена тим, що від правильного визначення фінансового результату господарської діяльності підприємства залежить ухвалення господарських рішень які впливають на фінансовий стан підприємства та дозволяють більш ефективно використовувати наявні ресурси підприємств незалежно від виду діяльності та форм власності.

Тема дипломної роботи безпосередньо пов'язана з об'єктом дослідження спеціаліста фаху – обліком і аудитом діяльності підприємства.

Задачі дипломної роботи (розробка заходів щодо удосконалення управління контрольно-обліковими процесами підприємства) віднесені в освітньо-кваліфікаційній характеристиці фахівця до складу евристичних, вирішення яких основане на знаково-розумових вміннях фахівця.

Практичне значення дипломної роботи полягає у розробці студентом для базового підприємства заходів щодо покращення фінансово-економічних показників його діяльності. Запропоновані заходи реальні і можуть бути впроваджені у діяльності ТОВ «Дорадо Трейд».

Реальність дипломної роботи підтверджена відгуком керівника дипломної роботи від установи, у якому зазначена можливість впровадження запропонованих заходів у роботі установи.

Пояснювальна записка має незначні відхилення від вимог стандартів ЄСКД.

Дипломна робота виконана самостійно з дотриманням термінів, вказаних у календарному плані.

Дипломна робота в цілому заслуговує оцінки «_____», а студент Захаров Ілля Максимович – на присвоєння кваліфікації

Керівник дипломної роботи
д.е.н., зав. каф.
обліку і аудиту

М.С.Пашкевич